Undervisningsplan for dansk

Formålet med undervisningen

Undervisningen i dansk skal udvikle elevernes sprog, læse- og skrivefærdigheder samt deres evne til at møde verden gennem fortælling, litteratur og kommunikation.

Undervisningen tager udgangspunkt i det levende sprog og i fortællingens betydning for barnets udvikling. Gennem eventyr, fabler, myter, fortællinger, samtaler, oplæsning, læsning og skrivning udvikler eleverne deres ordforråd, sprogforståelse, fantasi og indlevelsesevne. I de første skoleår arbejder eleverne systematisk med bogstav- og lydlæring som grundlag for læsning og skrivning. Gennem mødet med bogstavernes former, lyde, ord og tekster opbygger de gradvist sikre færdigheder inden for læsning, skrivning, stavning og mundtlig kommunikation.

I takt med elevernes udvikling styrkes deres evne til at læse, forstå, fortolke, analysere og formidle tekster. Undervisningen bevæger sig fra den oplevelses- og fortællingsbaserede tilgang i de yngste klasser til et mere selvstændigt, undersøgende og reflekterende arbejde med sprog, litteratur og kommunikation i de ældste klasser.

Gennem mødet med litteratur, fortællinger og forskellige tekstformer udvikler eleverne forståelse for menneskers livsvilkår, tanker og kulturelle sammenhænge. Faget bidrager til elevernes alsidige dannelse ved at forene oplevelse, skabende arbejde og faglig fordybelse og styrker deres evne til at udtrykke sig nuanceret, forstå andre menneskers perspektiver og deltage aktivt i fællesskab, kultur og samfund.

Fagets kompetenceområder og slutmål

Kompetenceområder	Slutmål
Læsning	Eleverne udvikler deres evne til at læse, forstå og forholde sig til forskellige typer tekster. Gennem mødet med litteratur, fagtekster og medier udvikler de læseglæde, sprogforståelse og kritisk refleksion

Fremstilling	Eleverne udvikler deres evne til at udtrykke sig i skrift, tale, billede og andre æstetiske udtryksformer. De lærer at formidle tanker, oplevelser og viden til forskellige modtagere og formål.
Fortolkning	Eleverne arbejder med litteratur, fortællinger og andre æstetiske tekster. De udvikler evnen til at opleve, undersøge, analysere, fortolke og perspektivere tekster i relation til sig selv, andre mennesker og samfundet.
Kommunikation	Eleverne udvikler deres evne til at indgå i dialog, samarbejde og formidling. De arbejder med sprog, medier og kultur og opnår forståelse for sprogets betydning i fællesskaber og samfund

Demokratisk dannelse i dansk

Danskfaget bidrager til elevernes demokratiske dannelse ved at udvikle deres forståelse for, hvordan sprog, litteratur, kommunikation og medier former menneskers opfattelser af sig selv, andre og samfundet. Gennem arbejdet med tekster, dialog og formidling udvikler eleverne evnen til at indgå aktivt i fællesskaber og forholde sig nuanceret til forskellige perspektiver.

Fokuspunkter

Dialog og deltagelse

- Udtrykke egne tanker og synspunkter samt lytte til andres.
- Deltage aktivt og respektfuldt i faglige fællesskaber.

Kritisk tænkning og kildevurdering

- Analysere, vurdere og forholde sig kritisk til tekster, medier og informationer.
- Udvikle evnen til argumentation og refleksion.

Demokrati og medborgerskab

- Opnå forståelse for ytringsfrihed, medbestemmelse og ansvar i fællesskaber.
- Møde forskellige perspektiver med respekt og nysgerrighed.

Elevinddragelse

- Deltage aktivt i valg af arbejdsformer, dialoger og evalueringer.
- Opleve medbestemmelse og medansvar for læring og fællesskab.

Fagets udvikling

Danskundervisningen tager udgangspunkt i det levende sprog og barnets naturlige glæde ved fortælling, rytme, billeder og ord. Gennem skoleforløbet udvikles elevernes sproglige, litterære og kommunikative kompetencer gradvist fra den oplevende og fortællingsbaserede tilgang til et mere selvstændigt, undersøgende og reflekterende arbejde med sprog, litteratur og kommunikation.

I de første skoleår møder eleverne sproget gennem fortælling, samtale, recitation, sang, leg, bogstav- og lydlæring. Eventyr, fabler og fortællinger danner grundlag for arbejdet med læsning og skrivning, og eleverne udvikler gradvist sikkerhed i afkodning, stavning og skriftlig fremstilling. Fantasi, efterligning og billeddannelse spiller en central rolle i læringsprocessen.

På mellemtrinnet udvides arbejdet med læsning, skrivning og mundtlig formidling. Gennem mytologi, historiske fortællinger, litteratur og fagtekster udvikler eleverne deres forståelse af sprogets opbygning og anvendelse. De arbejder i stigende grad med tekstforståelse, informationssøgning, skriftlig fremstilling og formidling til forskellige modtagere.

I de ældste klasser arbejder eleverne mere selvstændigt med analyse, fortolkning, argumentation og refleksion. Gennem mødet med litteraturhistorie, romaner, noveller, lyrik, taler og medier udvikler de evnen til at forholde sig undersøgende og kritisk til tekster, sprog og kommunikation. Samtidig styrkes deres evne til at udtrykke sig præcist og nuanceret både mundtligt og skriftligt.

Gennem hele skoleforløbet bidrager dansk til elevernes dannelse ved at åbne for mødet med forskellige menneskers erfaringer, tanker og livsvilkår. Undervisningen styrker elevernes sproglige bevidsthed, fantasi, indlevelsesevne og forståelse af sig selv, andre mennesker og den kultur, de er en del af.

Klassetrin: 1.til 9. klasse **Indhold og fokus**	**Delmål**
1.klasse Eleverne møder sproget gennem eventyr, fortælling, recitation, sang, bogstavindlæring og de første læse- og skriveøvelser. Undervisningen tager udgangspunkt i billeder, fortællinger og elevernes fantasi som vej til bogstaver, ord og sprog.	• Eleverne arbejder med bogstavernes former og lyde gennem fortælling, billeder og skabende aktiviteter og udvikler begyndende læse- og skrivefærdigheder. • Eleverne kan lytte til, genfortælle og deltage aktivt i fortællinger, samtaler og fælles sproglige aktiviteter.

2.klasse Eleverne arbejder med fabler, legender, fortælling, læsning og skrivning. Der arbejdes videre med læseudvikling, stavning og skriftlige øvelser gennem litterære og mundtlige aktiviteter.	• Eleverne udvikler større sikkerhed i læsning, skrivning og stavning gennem arbejdet med fortællinger, fabler og legender. • Eleverne kan genfortælle, beskrive og formidle oplevelser og fortællinger mundtligt og skriftligt.
3. klasse Eleverne arbejder med fortællinger fra Det Gamle Testamente, selvstændig læsning og skriftlig fremstilling. Der arbejdes med håndskrift, læseforståelse, grammatik og mundtlig formidling.	• Eleverne udvikler deres læse- og skrivefærdigheder og opbygger forståelse for sprogets opbygning og anvendelse. • Eleverne kan formidle fortællinger, oplevelser og fagligt indhold gennem tale og skrift.
4. klasse Eleverne møder nordisk mytologi, sagaer og fortællinger som grundlag for læsning, skrivning og fortolkning. Der arbejdes med litterære tekster, fremlæggelser og begyndende analyse.	• Eleverne udvikler læseforståelse gennem arbejdet med fortællinger, myter og litterære tekster. • Eleverne kan bearbejde og formidle indhold fra nordisk mytologi og sagaer mundtligt, skriftligt og kreativt.
5. klasse Eleverne arbejder med fortællinger fra de gamle kulturer, litteratur, fagtekster og	• Eleverne udvikler deres evne til at læse, forstå og anvende forskellige typer tekster. • Eleverne kan formidle viden, oplevelser og refleksioner gennem fortællende, beskrivende og faglige tekster.

skriftlige fremstillinger. Der sættes fokus på læseforståelse, informationssøgning og tekstproduktion.	
6.klasse Eleverne arbejder med romersk kultur, retorik, litteratur, mundtlig fremstilling og skriftlige opgaver. Der arbejdes med sproglig bevidsthed, argumentation og forskellige teksttyper.	• Eleverne kan læse og forholde sig til litterære og faglige tekster med stigende selvstændighed. • Eleverne udvikler deres evne til mundtlig og skriftlig formidling gennem samtale, fremlæggelse og argumentation.
7.klasse Eleverne arbejder med romaner, noveller, biografier og andre litterære genrer. Der sættes fokus på analyse, fortolkning, argumentation og skriftlig fremstilling.	• Eleverne kan undersøge og fortolke litterære tekster med inddragelse af relevante danskfaglige begreber. • Eleverne kan formulere egne tanker, vurderinger og perspektiver i mundtlige og skriftlige fremstillinger.
8.klasse Eleverne arbejder med litteratur, medier, kommunikation og samfundsmæssige problemstillinger. Der arbejdes med analyse, debat, formidling og kritisk stillingtagen.	• Eleverne kan analysere og fortolke litteratur og medier med fokus på virkemidler, budskaber og perspektiver. • Eleverne kan argumentere og indgå nuanceret i dialog, debat og skriftlig formidling.
9.klasse Eleverne arbejder med litteraturhistorie,	• Eleverne kan analysere, fortolke og perspektivere tekster i litterære, historiske og kulturelle sammenhænge. • Eleverne kan anvende sproget selvstændigt, reflekteret og nuanceret i

oplysningstid, romantik, moderne litteratur, medier og kommunikation. Der arbejdes med fortolkning, perspektivering, argumentation og selvstændig formidling.	mundtlige og skriftlige sammenhænge.